

Kommunledningskontoret
Tjänsteskrivelse till kommunstyrelsen

Datum:
2024-09-02

Diarienummer:
KSN-2024-02500

Handläggare:
Johanna Langer, Anders Fridborg

Utökat lager av beredskapsmat

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. **att** avsätta 10 miljoner kronor ur kommunstyrelsens ram för kommunledningskontoret år 2024 för att utöka lagret av beredskapsmat.

Ärendet

Kommunen har sedan tidigare ett lager av frystorkad beredskapsmat som byggts upp för att behovet av livsmedel i verksamheter som skola och omsorg ska kunna tillgodoseas även under olika samhällsstörningar.

Nationellt pågår utredningar som förväntas utöka kommunens redan långtgående ansvar för offentliga måltider och livsmedelsförsörjning under extraordinarie förhållanden. I det rådande omvärldsläget ökar priserna på beredskapsmat kraftigt när många aktörer samtidigt stärker sin beredskap.

Kommunstyrelsen föreslås avsätta medel ur årets ekonomiska ram för att tidigarelägga en planerad förstärkning av kommunens lager av beredskapsmat.

Beredning

Ärendet har beretts av kommunledningskontoret.

Föredragning

Uppsala kommuns verksamhet inom beredskap och civilt försvar möter allt större krav och förväntningar mot bakgrund av omvärldsläget. Inom området livsmedelsförsörjning förväntas kommande ny lagstiftning ställa ytterligare krav.

Försvarsberedningen beskriver i rapporten Kraftsamling - Inriktningen av totalförsvaret och utformningen av det civila försvaret (Ds 2023:34) att Sveriges totalförsvaret ska

förbereda och planera för att under minst tre månader kunna möta och hantera ett krig i Europa som leder till allvarliga konsekvenser för samhällets funktionalitet. Slutbetänkandet i utredningen Livsmedelsberedskap för en ny tid (SOU 2024:8) föreslår att kommunerna ska ta ett större ansvar för att planera och ombesörja tillgången till nödvändiga livsmedel för befolkningen, en ökad beredskap för offentliga måltider och större förmåga att hantera allvarlig störning.

Samtidigt pågår en genomgripande översyn (Dir 2023:51) av kommuners grundläggande beredskapsansvar inför och under fredstida kriser och höjd beredskap. Utredningen, som har initierats bland annat mot bakgrund av det säkerhetspolitiska läget, kommer att redovisas under hösten och väntas lämna författningsförslag som ger kommuner ett utökat ansvar inom många områden, inklusive livsmedelsberedskap. Regeringen har samtidigt lämnat myndighetsuppdrag kring planeringen av åtgärder som stärker skyddet av civilbefolkningen.

I samband med Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina beslutade kommunstyrelsen 9 mars 2022 §60 att Uppsala kommun ska ha ett lager av frystorkad mat motsvarande en veckas förbrukning inom kommunens verksamheter och för brukare i extern regi. I linje med den grundläggande ansvarsprincipen inom krisberedskap, som innebär att ansvaret för en verksamhet i vardagen följer med vid en kris, har kommunens måltidsverksamhet verkställt upprättandet av lagret parallellt med genomförandet av andra beredskapsåtgärder. Arbetet har rönt intresse nationellt och följer en inriktning att agera snarare än att vänta på att statlig finansiering och nya regelverk helt kommit på plats. Denna inriktning har återkommande understrukits av såväl ansvarig minister som myndigheter på området.

Många aktörer ser nu samtidigt över och förstärker sin beredskap inom livsmedelsförsörjning. Priset på frystorkad beredskapsmat med lång hållbarhet och som kan tillagas i förhållanden med vatten- och elbrist har ökat omkring 35–40 procent mellan år 2022–2024. Det finns indikationer att ytterligare höjningar kommer att ske samtidigt som det snabbt kan uppkomma brist på produkterna mot bakgrund av den ökade efterfrågan.

För att hantera omvärldssituationen och de förväntade ökade kraven på kommunens livsmedelsberedskap bereds för närvarande en ytterligare uppbyggnad av beredskapsmatlagret inom ramen för arbetet med Mål och budget 2025–2027. Genom att redan nu avsätta medel ur årets ekonomiska ram för att utöka lagret kan kommunen undvika ytterligare prisökningar och säkra leverans av produkterna samtidigt som kommunens livsmedelsberedskap höjs till en nivå som närmar sig de krav som förväntas ställas på kommunen inom en snar framtid.

Ekonomiska konsekvenser

Utifrån det ekonomiska resultatet hittills och det pågående prognosarbetet bedöms kostnaden om 10 miljoner kronor för att utöka lagret av beredskapsmat rymmas inom kommunstyrelsens befintliga ekonomiska ram för kommunledningskontoret år 2024.

Det inlämnade behovet för år 2025 om 20 miljoner kronor för samma ändamål i arbetet med Mål och Budget 2025–2027 kan halveras som en konsekvens av beslutet.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad den 2 september 2024

Kommunledningskontoret

Ingela Hagström
Tillförordnad stadsdirektör

Ola Hägglund
Ekonomidirektör och
biträdande stadsdirektör